

LEVE GRONINGEN!

Het antwoord van de **SP**
aan de doemdenkers achter de
Grote Marktplannen

GRONINGEN is geweldig
ook zonder verplaatsing
van de bibliotheek

Inhoud

▣ Voorwoord	2
▣ Het vorige referendum	4
▣ De aanloop naar het nieuwe plan	5
▣ Het collegeplan	7
▣ Cultuur	7
▣ Economie	10
▣ Openbare ruimte	12
▣ Parkeren	13
▣ De kosten	14
▣ Ons alternatief	16

Voorwoord

Weg met de onheilsprofeten!

‘Als het plan niet doorgaat, dan zakken we écht af tot het niveau van Assen’, aldus directeur Kees van Twist van het Groninger Museum bij de start van de voor-campagne voor het referendum over de Grote Markt. In de Groningse gemeenteraad waren vergelijkbare geluiden te horen: zonder *Huis van Informatie en Geschiedenis* is Groningen ten dode opgeschreven.

‘Leve Groningen’, is het antwoord daarop van de SP. We hebben er een boekje over gemaakt, dat u nu voor u hebt. Groningen wordt in heel Nederland (en daarbuiten) geroemd om zijn gezellige stadscentrum. We staan heel hoog in alle lijstjes over leuke binnensteden en we zijn onlangs nog uitgeroepen tot de meest Italiaanse stad boven de Alpen.

Ik vraag me af: wat bezielt de doemdenkers die Groningen omlaag praten? De afgelopen jaren is er erg veel geïnvesteerd in de binnenstad en is het aantal bezoekers ook enorm toegenomen. Natuurlijk: ook in het centrum zijn nog zaken die beter kunnen en beter moeten. Maar het beeld dat het allemaal waardeloos is zolang we geen grote ingrepen doen aan de Grote Markt, slaat echt nergens op. Wat in Groningen veel meer bedreigd wordt, is het sociale klimaat in de wijken. Op welzijn is gekort, elf buurthuizen dreigen gesloten te worden, de sociale wijkvernieuwing stagneert en mogelijk verdwijnen er zelfs bibliotheekfilialen. Ik maak me daarover veel méér zorgen.

De SP maakt deel uit van het comité *Meer doen met 40 miljoen*, dat in de referendumcampagne ijvert voor een overtuigend NEE tegen de plannen. Samen met de Stichting Historische Grote Markt, het bestuur van het BBOG, ROOD, Student & Stad en de Stadspartij zeggen wij dat het vele geld béter gebruikt kan worden, dan voor het verplaatsen en optuigen van de hoofdvestiging van de bibliotheek. Iedere partner in het comité heeft zijn eigen verhaal, en zijn eigen alternatieven. Wij willen die van ons graag op ruime schaal over het voetlicht

brenge. Daarom hebben we dit boekje gemaakt. U vindt er een terugblik in op het vorige Grote Marktreferendum, de gang van zaken in de aanloop naar de nieuwe plannen en vervolgens onze kijk op een aantal kanten van het Huis van Informatie en Geschiedenis. We besluiten met een kernachtige samenvatting van ons alternatief.

Ik hoop dat u het boekje met belangstelling leest en ik ben heel benieuwd naar uw reactie op onze kritiek en onze alternatieven. Ik zie die reactie graag op rvgijlswijk@sp.nl.

Groningen is geweldig – ook zonder verplaatsing van de bibliotheek. Laten we Groningen geweldig houden, door vooral te investeren in de sociale samenhang. Leve Groningen!

Rosita van Gijlswijk
Fractievoorzitter SP Groningen

Het vorige referendum

Naast verschillen ook grote overeenkomsten

Aan de vooravond van het referendum over de oostwand van de Grote Markt is het zinvol even terug te blikken naar het eerdere referendum over een plan voor de Grote Markt.

Op 21 februari 2001 stemde de Groningse bevolking over een plan om een parkeergarage onder het marktplein aan te leggen en de noordwand van de markt te vernieuwen. Aan het referendum was een intensief debat in de stad en in de media vooraf gegaan. De voorstanders van de plannen (ondernemersorganisaties, het college van B en W en een raadsmeerderheid van PvdA, VVD, CDA, D66 en ChristenUnie) hamerden in hun campagne op de lelijkheid van de noordwand, de unieke kans om iets met de markt te doen en de dreiging van achteruitgang in de binnenstad als het plan afgewezen zou worden. De tegenstanders (organisaties als Milieudefensie, ROVER, en de Fietsersbond samen met GroenLinks, SP en Student & Stad) wezen op de breuk met het autoluwe karakter van de binnenstad, de aantasting van het marktplein en het mogelijke risico voor de Martinitoren. Ook stelden ze dat die voorspelde achteruitgang van de binnenstad overdreven was.

De uitslag van het referendum was een klinkende overwinning voor de tegenstanders: bij een opkomst van 56,5 procent van de kiezers keerde maar liefst 81,2 procent zich tegen het plan.

Het gaat nu onmiskenbaar om een ander plan: de parkeergarage komt niet onder de markt, maar onder de huidige Naderpassage, en anders dan de vorige keer is nu de gemeente de opdrachtgever en financier van de plannen. Toch zijn er ook opmerkelijke overeenkomsten. Opnieuw is de parkeergarage een onmisbaar onderdeel van het plan, opnieuw wordt het argument van lelijkheid nadrukkelijk van stal gehaald en opnieuw beweren de voorstanders dat afwijzing van het plan rampzalig is voor de binnenstad.

De aanloop naar het nieuwe plan

College: ‘ongeacht wat de mensen vinden, er móet wat met de Grote Markt gebeuren’

‘Wat ons betreft wordt het komende jaar gebruikt voor een zeer gedegen onderzoek naar wat de Groningse bevolking nu wél wil met het stadshart. De blanco situatie die we nu hebben, na de afwijzing van de parkeergarage, moeten we gebruiken om eerst de stadjes aan het woord te laten, en dan pas plannen te gaan maken.’ Dat concludeerde de SP-fractie direct na het referendum van 2001. Helaas voltrok zich een ander scenario.

Meteen op de referendumavond zelf stelde burgemeester Wallage dat er ‘over vijf jaar een nieuwe noordwand staat’. De toon was daarmee gezet: wat de bevolking ook vindt, er moet en zal wat gebeuren met de Grote Markt. Deze lijn werd snel doorgetrokken: op 24 april 2001 besloot een raadsmeerderheid dat er nieuwe plannen moeten komen voor een ingrijpende aanpak van de Grote Markt.

Pas drie maanden daarna, in juli, kwam er een onderzoek naar de mening van de Groningse bevolking – en daarin werd behoorlijk gestuurd. In een advertentie in de Groninger Gezinsbode werd bijvoorbeeld de vraag gesteld: ‘Sommigen zien het aanpakken van de Grote Markt als een kans om de binnenstad te versterken. Kruis aan: in welke zin zou ú de binnenstad willen versterken?’ Dat die versterking nodig is, werd de enquêtedeelnemer zo nadrukkelijk opgedrongen. Op de vraag wat aantrekkelijker kan aan de Grote Markt, kon men kiezen uit vijf verschillende gebieden: de noordzijde tussen Boteringe- en Ebbingestraat, de noordzijde tussen Ebbinge- en Kreupelstraat, de oostzijde, het gebied achter de noordzijde en het gebied achter de oostzijde. Op dat laatste gebied wordt nu de aandacht geconcentreerd. Maar in de antwoorden op de enquête werd het veruit het minst genoemd...

Naast de enquête was er nog het Grote Marktforum: een groep van zo’n 40 mensen afkomstig uit allerlei maatschappelijke organisaties die als klankbord fungeerde voor de plannen van het college. Het forum is ongetwijfeld met de

beste bedoelingen geïnstalleerd, maar terugkijkend op het proces is onze conclusie dat het weinig effectief is geweest om de betrokkenheid van de stadgers bij de plannen te organiseren. Het college heeft van het begin af de discussies sterk gestuurd; aan de debatten in het forum is maar door enkele deelnemers intensief deelgenomen en elke draai die het college maakte (sloop Oosterpoort – geen sloop Oosterpoort, raadplegend referendum – geen raadplegend referendum, enz.) heeft het forum opvallend soepel geaccepteerd.

Draaien rond Oosterpoort en raadplegend referendum

Een eerste concreet plan voor de Grote Markt kwam tot stand in de onderhandelingen voor een nieuw college na de raadsverkiezingen van maart 2002. Hoewel geen enkele partij er in haar verkiezingsprogramma voor gepleit had, kwamen PvdA, GroenLinks, VVD en CDA ineens overeen dat Cultuurcentrum De Oosterpoort gesloopt moet worden en dat er een nieuw cultuurcentrum moet komen aan de oostwand van Grote Markt. De collegepartijen verdedigden het plan ferm in discussies in de gemeenteraad, maar keerden zich er in het voorjaar van 2004 ineens zonder enig debat van af.

Eenzelfde impulsief gedraai vond plaats rond het raadplegend referendum dat het college voorstelde om meerdere plannen voor de Grote Markt aan de bevolking voor te leggen. Op 30 oktober 2002 stemden alle collegepartijen daar enthousiast mee in. Om zonder enige uitleg later alle kaarten te zetten op het Huis van Informatie en Geschiedenis, en alle andere varianten af te serveren voordat de kiezers zich erover hadden kunnen uitspreken. Zelfs over het definitieve plan, dat nu inzet wordt van het referendum is geen enkele inspraak geweest. Het college presenteerde het in november 2004, zonder vooraf de bevolking te consulteren. Meteen was het verhaal erbij: dit is het plan, de enige mogelijkheid om het tegen te houden is een referendum.

Het collegeplan

Bibliotheek, museum en debatcentrum

Het Huis van Informatie en Geschiedenis Groningen, zoals het voluit heet, moet de collectie van de openbare bibliotheek samenvoegen met de historische collectie van het Groninger Museum. Het geheel moet vervolgens in ‘domeinen’ gepresenteerd worden, waarbij boeken en stukken uit de museumcollectie door elkaar staan – maar wel per thema gebundeld. Daarnaast moet het Huis een podium gaan bieden voor debat en meningvorming. Met bijvoorbeeld tentoonstellingen, filmprogramma's, debatten en lezingen wil men inhaken op de actualiteit, en de maatschappelijke discussie daarover stimuleren.

Ruimtelijk betekent het plan dat de oostwand van de Grote Markt 14 meter naar voren komt en dat er achter de wand een nieuw plein komt, met daaraan het Huis van Informatie en Geschiedenis, dat maximaal zo'n 45 meter hoog mag worden – half zo hoog als de Martinitoren. Het plein is te bereiken via een onderdoorgang op de plek van de huidige Naberpassage. Onder het plein komt een parkeergarage. Aan de Grote Markt zelf moet een commerciële invulling komen. Bij de presentatie van de plannen werd terecht de verwachting uitgesproken dat de kans erg klein is dat het daarbij om grote winkels zou gaan. Het meest waarschijnlijk is dat de kroegenreeks van de zuidkant doorgetrokken wordt aan de oostwand, met enkele winkels ertussen.

Cultuur

Een Huis voor Geschiedenis en Debat in de Camerabioscoop

Uitvoering van het collegeplan betekent dat de historische collectie van het Groninger museum weer tentoongesteld wordt, dat de bibliotheek nieuwe mogelijkheden krijgt en dat Groningen een plek krijgt voor het actuele debat.

Stuk voor stuk zaken die we positief waarderen – maar waarbij we wel een aantal kanttekeningen plaatsen.

Begin 2004 kwam het college van B en W met een bibliotheekvisie: een nota die de start moest vormen van een grondige discussie over de bibliotheek van de toekomst. De nota is één keer besproken in de raadscommissie Onderwijs en Cultuur. Verdere besluitvorming erover moet nog plaatsvinden. Zou het niet verstandiger zijn, om het eerst te hebben over wat we willen met de bibliotheek, voordat we er een nieuw gebouw voor neerzetten? Opmerkelijk is verder dat de nota pleit voor een terugkeer van de bibliotheek tot haar kerntaken: het lenen van boeken en verstrekken van informatie. Het Huis van Informatie en Geschiedenis behelst juist een bibliotheek met heel veel toeters en bellen. De nota oppert verder de mogelijkheid om wijkfilialen om te zetten in loketten waar boeken besteld en een paar dagen later opgehaald kunnen worden. Het zal duidelijk zijn, dat de extra exploitatielasten van het Huis deze ontwikkeling eerder zullen stimuleren dan remmen – terwijl nog helemaal niet duidelijk is of er draagvlak voor is. Ook daarom is het heel verstandig eerst de discussie over de bibliotheekvisie af te ronden voordat besloten wordt miljoenen uit te geven aan een nieuw concept. De bibliotheek heeft in 1992 haar nieuwe centrale vestiging in gebruik genomen. Het pand is speciaal voor de bibliotheek ontworpen. Inmiddels blijkt dat het niet helemaal ideaal is. Maar dat wil beslist niet zeggen, dat het ongeschikt is. Ook het gegeven dat de huurovereenkomst binnenkort afloopt, maakt nieuwbouw niet noodzakelijk. De overeenkomst kan gewoon verlengd worden.

Willen bibliotheek- en museumbezoekers wel een combinatie?

Het was een besluit van het Groninger Museum om de historische collectie niet langer tentoon te stellen. Bij de bouw van het museum was nadrukkelijk wél rekening gehouden met een historische afdeling – het besluit kan prima teruggedraaid worden zonder nieuwbouw. Daar valt tegenin te brengen, dat

het museum succesvol is en een goede keuze gemaakt heeft door zich tot kunst te beperken. Prima. Maar ligt dan een peperdure samenvoeging met de bibliotheek voor de hand? Wij twijfelen daar sterk aan. ‘Nergens ter wereld is nog een combinatie van geschiedkundig museum en bibliotheek’ promoot het college zijn plan. Misschien heeft de rest van de wereld wel gelijk, en willen bibliotheekbezoekers snel hun boek of cd vinden, en hebben museumbezoekers geen boodschap aan rekken vol boeken.

Wat ons betreft wordt er een goede oplossing gevonden voor de historische collectie van het Groninger Museum. En we hebben daarvoor ook een concrete suggestie: onderzoek wat het kost om de Camerabioscoop aan te kopen en te verbouwen tot *Huis voor Geschiedenis en Debat*. De bioscoop komt binnenkort leeg, het pand is een monument; verbouwing tot tentoonstellings- en debatruimte ligt veel meer voor hand dan ombouw tot woon- of winkelruimte; en ook de geringe afstand tot het Groninger Museum is een pluspunt. In combinatie met een museale bestemming voor het paviljoen op het Hereplein is een korte aantrekkelijke museumwandeling mogelijk.

‘Kale’ historische musea trekken te weinig bezoekers, blijkt in de praktijk. Daarom stellen wij een combinatie voor van het historisch museum met het ‘podium voor het actuele debat’ dat ook opgenomen is in de collegeplannen voor de Grote Markt. Ons Huis voor Geschiedenis en Debat moet een plek worden waar heden en verleden elkaar ontmoeten en waar het debat over de toekomst kan plaatsvinden. Naar onze overtuiging kan zo’n museum-plus in de bioscoop aan het Hereplein er komen voor véél minder geld dan 40 miljoen euro ineens en 3 miljoen exploitatielasten per jaar. Wij bepleiten dat daar serieus naar gekeken wordt, waarbij het uitgangspunt moet zijn dat de historie van de hele provincie Groningen aan bod komt – en het dus ook logisch wordt dat de provincie fors mee betaalt.

Economie

Het aantal binnenstadsbezoekers is sinds 1997 met 48 procent toegenomen

Wie even doorvraagt bij de plannenmakers, stuit al snel op de economische achtergrond van de plannen. Het gaat eigenlijk niet om de lelijkheid van de oostwand of om de bibliotheek. De werkelijke reden voor de hardnekkigheid waarmee het Groningse college plannen blijft maken, is het hardnekkige geloof dat die plannen nodig zijn om de economie van de binnenstad op peil te houden.

Het idee dat het slecht zou gaan met de binnenstad is wijd verbreid – maar ook totaal onzinnig. Een paar cijfers:

Het verkoop-vloeroppervlak van detailhandelsvestigingen is in de periode 1998 – 2002 in de binnenstad gestegen met 8,6 procent. In dezelfde periode is die oppervlakte in de rest van gemeente gedaald met 4,1 procent. (Bron: Statistisch Jaarboek 2003, Dienst Informatie en Administratie gemeente Groningen.) Als het echt slecht ging in de binnenstad, dan kwam er toch niet fors winkeloppervlak bij?

Nog een paar cijfers:

Het aantal binnenstadsbezoekers bedroeg in 1997 gemiddeld 460.000 per week. In 2003 –het laatste jaar waarover cijfers beschikbaar zijn—lag dat aantal op 680.000 per week. Dat is een stijging met bijna de helft! Komen al die mensen uit de stad, en laten de koopkrachtige consumenten uit de regio de Groningse binnenstad links liggen? Nee. Integendeel. In de veel grotere stroom bezoekers is het aantal mensen van buiten de gemeente nog sterker toegenomen. In 1997 kwam 44 procent van de binnenstadbezoekers van ‘buiten’. In 2003 was dat aandeel opgelopen tot 48 procent. (Bron: Bureau Statistiek gemeente Groningen).

Zijn er helemaal geen negatieve cijfers te geven? Toch wel: de bestedingen per bezoeker zijn tussen 1997 en 2002 gestaag gegroeid van 21 naar 25 euro, en in 2003 scherp gedaald naar 18 euro. Inderdaad een zorgwekkende ontwikkeling – maar eentje die vooral te maken zal hebben met de landelijke bezuinigingen, de verslechterde economische situatie en het verminderde consumentenvertrouwen. Een gemeentebestuur dat hiertegen wat wil doen, kan beter actie gaan voeren voor een andere regering.

En zeker: er zijn bedreigingen voor de Groningse binnenstad. Een heel grote is het Euroborg-stadion, waar een mega-gokhal komt (terwijl juist afgesproken was geen extra gokhallen toe te staan), waar een enorme bioscoop komt (ten koste van de Camerabioscoop in de binnenstad) en waar de grootste supermarkt van Nederland gebouwd wordt, met een zeer grote non-foodafdeling (in gewoon Nederlands heet zoiets een warenhuis.) In eerste instantie werd een heel ander beeld gepresenteerd voor de invulling van de ruimtes in het voetbalstadion. Stukje bij beetje heeft de gemeente toegestemd in de huidige bedrijven die samen beslist een grote concurrent worden voor de binnenstad.

Door het blind staren op de Grote Markt blijven andere oplossingen buiten beeld

Natuurlijk is het terecht dat de gemeente zich ervoor inzet dat de economie van de binnenstad gezond blijft. Maar 1 – het is een beetje dom om zelf je eigen concurrentie te organiseren. En 2 – het is maar zeer de vraag of de verplaatsing van de bibliotheek en de combinatie ervan met een stukje van het Groninger Museum extra winkeland publiek trekt. Meer mensen die naar de bibliotheek gaan als die in de nieuwe vestiging ruimere openingstijden kent, is prima. Maar versterkt dat het economische draagvlak van de binnenstad? Wij geloven er niets van.

Onlangs publiceerde student Mark Julsing het rapport *Ikea, de nieuwe poort van Groningen*, dat de kansen beschrijft om een groter deel van de Ikea-bezoekers naar de binnenstad te lokken. Ikea trekt nu 1,2 miljoen bezoekers

per jaar; na de nieuwbouw wordt gemikt op 2 miljoen. Een vijfde deel van hen combineert zijn bezoek aan het woonwarenhuis met een bezoek aan de binnenstad en geeft daar gemiddeld 55 euro uit. Volgens het rapport is het aantal mensen dat na een Ikeabezoek naar de binnenstad gaat te verdubbelen. Daarvoor zouden er bijvoorbeeld fietsen gehuurd moeten kunnen worden bij Ikea en moet de route naar de binnenstad aantrekkelijker worden. Het college heeft zich de afgelopen blind gestaard op een ontwikkeling van de Grote Markt Daardoor is er niet gekeken naar andere, en waarschijnlijk veel effectievere, manieren om de binnenstadseconomie te versterken, zoals bijvoorbeeld het stimuleren van binnenstadsbezoek door Ikeaklanten en het perfectioneren van het citybusjessysteem.

Openbare ruimte

Behoud de Gróte Markt en betrek de oostwand meer bij het plein

Smaken verschillen. Je kunt de oostwand van de Grote Markt lelijk vinden, maar je kunt hem ook voor de geest halen als hij goed onderhouden is en ontdaan van ontsierende reclame-uitingen – en hem dan waarderen. Feit is in ieder geval, dat drie van de 89 naoorlogse monumenten die de gemeente rijk is, zich aan de oostwand van de Grote Markt bevinden. Dat zijn de versierde trap van de Naberpassage, het pand van de Frieslandbank en het pand op de hoek van de Poelestraat en Grote Markt, waar nu onder andere fitnesscentrum Springs zit. Voor de oostwand pleit verder dat hij een bijzondere periode in de Groningse geschiedenis belichaamt: de periode van de wederopbouw. Dat maakt de panden niet heilig, maar roept wel de vraag op of het verstandig is ze in één keer allemaal te slopen of aan het zicht te onttrekken, in plaats van voor een meer geleidelijke ontwikkeling te kiezen.

Onderdeel van het plan van het college is ook het naar voren halen van de gevel van de oostwand. Wij zien daar niets in. Het historische argument van het college (de wand terugbrengen op zijn oude plaats) deugt niet, omdat men de wand nu verder naar voren wil halen, dan waar hij tot 1945 stond.

Dat de markt te groot zou zijn, is niet onze beleving: bij een grote stad hoort een groot centraal plein. Daarnaast zijn er praktische redenen om de ruimte open te houden. De roep om meer evenementen of tijdelijke voorzieningen om het stadshart levendig te houden, zal de komende jaren alleen maar toenemen. Daar heb je wel de ruimte voor nodig – en liefst ruimte waar je anderen, zoals de warenmarkt, niet in de weg zit. De ijsbaan zou veel beter aan de oostwand kunnen staan dan tegen het stadhuis aan. Het kampioenschap bobstart is met veel succes aan de oostwand georganiseerd en hoe moet het met een start van de Ronde van Frankrijk, of de huldiging van FC Groningen als landskampioen met een kleiner plein?

Zeker, de ruimte aan de oostwand moet veel meer bij de Grote Markt betrokken worden. Ons voorstel is dat de bus- en taxibaan ófwel helemaal weggaat, of op zijn minst teruggebracht wordt tot één rijrichting. Dan kan de stoep aan de oostwand nog breder worden en komt daar meer ruimte voor tijdelijke uitstallingen, bankjes, groen (bomen en planten in grote bakken, die te verplaatsen zijn) en evenementen.

Parkeren

Door de Damsterdieppgarage is een nieuwe Grote Marktgarage helemaal overbodig

Een element dat terugkeert in alle plannen die gemaakt zijn voor de aanpak van de Grote Markt, is de bouw van een parkeergarage. In het plan dat in 2001 sneuvelde, zou hij onder de Grote Markt komen, nu eraast. Het nieuwe plan heeft onmiskenbaar als voordeel dat het marktplein niet jarenlang een bouwput is. Maar zijn daarmee alle problemen van 2001 van tafel? Volgens ons niet. Jarenlang heeft de gemeente Groningen – met brede steun in de gemeenteraad en in de stad—gesteld dat nieuwe parkeergarages thuishoren in een ring rond het centrum, en niet in het centrum zelf. Dat beleid had twee redenen: het stadshart autoluw maken en zorgen voor een spreiding van de economische activiteit, door de ontwikkeling van de looproutes van de parkeergarages naar de Grote Markt. Zo is bijvoorbeeld de

Westerhavengarage er gekomen die daadwerkelijk gezorgd heeft voor een opleving van de winkels aan de Brugstraat en het A-Kerkhof. Wat ons betreft staan deze uitgangspunten nog steeds overeind. Daarom zijn wij voor een parkeergarage aan het Damsterdiep en tegen een nieuwe garage achter de oostwand van de markt. Parkeren aan het Damsterdiep betekent bezoekersstromen via Steentilstraat en Oosterstraat die daar voor een economische opleving zullen zorgen. Parkeren bij de Grote Markt versterkt alleen maar de drukte op de drukste plek van de stad.

Een verschil met de situatie van vier jaar geleden is, dat de parkeergarage aan het Damsterdiep er nu zéker komt, en dat hij groot wordt: het aantal plaatsen zal ergens tussen de 500 en de 900 komen te liggen. Die grote parkeergarage vlak bij de Diepenring is volgens ons een heel belangrijke reden om af te zien van de bouw van een nieuwe garage midden in het centrum, vlak bij de Grote Markt.

In de plannen zegt het college nadrukkelijk niet hoe groot de nieuwe parkeergarage bij de Grote Markt moet worden. Wel zijn er studies gemaakt waarin modellen bekeken zijn tot 600 auto's. Dat is heel opmerkelijk, omdat uit onderzoek in 1996 al bleek dat de capaciteit van het kruispunt bij de Sintjansbrug daarvoor onvoldoende is. Blijkbaar voelt het college toch veel voor de ondernemerslobby, voor wie er niet genoeg parkeerplaatsen in het stadshart kunnen komen.

De kosten

Groningen snijdt hard in belangrijke voorzieningen en heeft geen geld voor noodzakelijke investeringen

Wat de uitvoering van de plannen precies gaat kosten, is nog niet bekend. Enkele bedragen zijn al wel genoemd. In de begroting van de gemeente

Groningen voor 2005 staat dat de bouwinvesteringen voor de gemeente geschat worden op 35 à 40 miljoen euro. Het raadsvoorstel noemt geen bedrag voor de bouw, maar geeft wel een schatting van de extra exploitatiekosten die voor rekening van de gemeente komen: 2 tot 3 miljoen euro per jaar.

Natuurlijk, vergeleken met de totale begroting van de gemeente zijn het geen schokkende bedragen. Maar van die begroting ligt een heel erg groot deel al vast. De bedragen waarover de politiek jaarlijks afwegingen maakt en mogelijk tot een andere inzet besluit, bedragen maar een schijntje van de begroting. En als je daarnaar kijkt, is 40 miljoen ineens plus 3 miljoen per jaar wél heel erg veel. Zeker onder de huidige beroerde omstandigheden. De gemeente heeft dit jaar –tegen de afspraken in het college-akkoord in—de OZB met drie procent boven de inflatie verhoogd. In de projecten van het Sociaal Structuurplan is vorig jaar een enorme kaalslag gehouden. Het pakket van de gehandicaptenvoorzieningen en de bijzondere bijstand is sterk uitgekleeft. Op welzijn is zwaar bezuinigd. Er loopt een discussie over het stopzetten van de subsidie aan elf buurthuizen en speeltuingebouwen. Bij de sociale wijkvernieuwing zijn miljoenentekorten. Het geld dat nodig is om het openbaar vervoer een forse stimulans te geven ontbreekt. Rond de nieuwe woonwijk Meerstad en het nieuwe bedrijventerrein Westpoort moeten nog financiële problemen opgelost worden. Voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud van het Stadspark is nog geen geld. De gemeente Groningen staat er kortom financieel zo beroerd voor, dat er gesneden wordt in heel belangrijke voorzieningen en dat het geld ontbreekt voor tal van noodzakelijke investeringen.

Dat er desondanks toch geïnvesteerd wordt in de binnenstad en de cultuursector, heeft onze instemming. Maar dat daar zó veel geld in gestoken worden, wijzen we nadrukkelijk af.

Ons alternatief

In zes punten een andere benadering van de binnenstad

▣ Cultuur

Laat de bibliotheek aan de Oude Boteringestraat. Voer een goede discussie over de gewenste bibliotheek van de toekomst, en betrek daarbij ook de versterking in plaats van verzwakking van de wijkfilialen.

Onderzoek serieus de mogelijkheden van de vestiging van een *Huis voor Geschiedenis en Debat* in de Camerabioscoop aan het Hereplein.

▣ Parkeren

Bouw de parkeergarage aan het Damsterdiep. Verbouw de huidige Naberhof-parkeergarage tot buurtstallingsgarage en fietsenstalling zodra de Damsterdiepgarage klaar is.

▣ Economie

Maak nooit meer de fout om binnen de gemeentegrenzen zelf de concurrentie voor de binnenstad te organiseren – zoals nu gebeurd is bij de Euroborg.

Staar je niet blind op de Grote Markt: zet in op zaken als een aantrekkelijke route tussen Ikea en de binnenstad, en versterk de zuid-oosthoek van de binnenstad door de Damsterdiep-parkeergarage te bouwen.

▣ Cultuurhistorie

Houd rekening met de erkende monumentale betekenis van een aantal panden in de oostwand van de Grote Markt. Zoek naar een ontwikkeling die die panden in hun waarde laat. Laat de binnenstad zich geleidelijk ontwikkelen – grote ingrepen doen vaak meer kwaad dan goed.

▣ Openbare ruimte

Maak het marktplein niet kleiner. Investeer in de verbetering van de openbare ruimte aan de oostkant van de Grote Markt. Hef de bus- en taxibaan tussen het marktplein en de oostwand op (op zijn minst in één richting), en gebruik het brede trottoir voor groen, bankjes, evenementen en tijdelijke uitstallingen.

▣ Financiën

Het uitvoeren van bovenstaande aanbevelingen zal veel minder kosten dan 40 miljoen ineens plus drie miljoen per jaar. Het geld dat over blijft, is héél hard nodig voor alle andere financiële opgaven van de gemeente.